

NOWY CZAS

KATOWICE
UL. MIELECKIEGO 6
TELEFON 69-40

10 GR.

REPREZENTACJA

BIELSKO, Kolejowa 6, tel. 68-64
SOBÓWIEC, Bedzińska 12, 1-42
CIESZYN, Mickiewicza 10, 20
RYBNIK, Mickiewicza 10, 8
TARNOWSKIE GÓRY, - - -

Przy dźwięku dzwonów -- w blaskach słońca Wspaniała procesja Bożego Ciała w stolicy

Po uroczystym nabożeństwie w Katedrze celebrowanem przez ks. kard. Kakowskiego procesja Bożego Ciała na placu Zamkowym w Warszawie.

Pogodnym, słonecznym porankiem rozpoczęło się wczoraj uroczyste święto Bożego Ciała w Warszawie.

Od najwcześniejszych godzin nie zliczone tłumy płynęły w kierunku Starego Miasta, do ogniska i serca uroczystości — metropolitalnej archikatedry Św. Jana.

Stare, piękne uliczki wypełniły mrowie ludzkie. Na Placu Zamkowym poczęły stawać w ordynku deputacje i delegacje, cechy i szkoły z setkami barwnych chorągwi i sztandarów. Wśród zwartych szeregów bieliły się tu i ówdzie gromadki dzieci i dziewcząt w śnieżnych strojach.

Koło godz. 10-ej Plac Zamkowy i wszystkie ulice Starego Miasta i Krakowskie Przedmieście i największej napelnione nieprzejrzalnymi tłumami publiczności.

Równocześnie przed katedrę poczęły zajeżdżać samochody z przedstawicielami Rządu, Sejmu i Senatu, wojska, dyplomacji i władz miejskich.

Z przyjazdem Jego Em. ks. kard. Kakowskiego rozpoczęła się uroczystość. Mszę Św. celebrował ks. kardynał w asystencji ks. prałata i dwóch kanoników.

Stalle zajęli dygnitarze cywilni i wojskowi, wśród których zauważyliśmy: wicemarszałka Senatu Boguckiego, wicem. Sejmu Pola-kiewicza, wiceministrów Czapskiego, Drzewieckiego. Nakoniecznikoff-Klukowskiego, d-cc O.K. i gen. Jannuszkiewicza, kom. miasta płk. Szajewskiego i rektora Ujejskiego.

Po nabożeństwie przy chóralnym „Te Deum laudamus” wyruszyła procesja, w której po-

przedzany przez długie szeregi duchowieństwa, przez J. Em. nuncjusza Marmaggięgo, biskupów Szlagowskiego, Gawline i Niemire, kroczył pod baldachinem niosący monstrancję ks. kardynał, w asystencji

wicemarszałków Sejmu i Senatu. Obok baldachimu szła straż honorowa, złożona z 8 oficerów z obużonemi szablami. Za dostojnikami cywilnymi i generalicją maszerowały kompanie

36 p., orkiestra i tłumy wiernych.

Szpaler honorowy tworzyły wszystkie cechy, organizacje i bractwa kościelne. W pochodzie kroczyły organizacje społeczne, religijne, delegacje szkół, studentów, Zw. Kat. Św. Winc., Sodalicje Marijańskie, Adoracja Najświętszego Sakramentu, Archikonfraternia Literacka, Sodalicje studenckie, orkiestra, zakonnicy, sokoli i oddziały przysposobienia wojskowego.

W kościele OO. Bernardynów, przy kaplicy W. T. D., OO. Karmelitów i przy figurze Matki Boskiej Zwycięskiej zostały odśpiewane Ewangelje.

Wspaniały pochód przeszedł ulicami Ś-to Jańska, Pl. Zamkowym, Krak. Przedmieściem i poza pomnikiem Mickiewicza powrócił do katedry.

Popołudniu o godz. 5-ej odbyły się procesje z kościołów: św. Aleksandra, św. Wojciecha, Bożego Ciała, św. Antoniego, WW. Świętych i Matki Boskiej Różańcowej przy współudziale olbrzymich tłumów wiernych

★

Tak obchodzono w tym roku jedno z najuroczystszych świąt w stolicy.

A teraz przypomnijmy sobie, jak to było dawniej.

Uroczystość Bożego Ciała w Polsce od wieków była obchodzona z największą wspaniałością. W stolicy król, w miastach prowincjonalnych dygnitarze z okolicy, po wsiach kollatorowie asystowali kapłanowi, otoczeni mnogością niezmierną ludu, wojskiem Rzplitej, cechami, młodzieżą szkolną i t. d. Ze śpiewem kapłanów łączył się odgłos muzyki, śpiewy ludu, huk bębnów i tarabanów, strzały działowe i moździerzowe. Tak obchodzono święto Bożego Ciała po miastach. Po wsiach uroczystość ta była mniej imponująca, ale rzewniejsza.

Polska nie zapłaci raty czerwcowej

Onegdaj ambasador Rzeczypospolitej w Waszyngtonie, minister Patek złożył w departamencie stanu memorandum rządu polskiego w sprawie płatności długu skonsoleidowanego Polski wobec rządu Stanów Zjednoczonych.

W memorandum ten rząd polski stwierdza, że stan faktyczny, przytoczony w nocie jego do rządu Stanów Zjednoczonych z dnia 8-go grudnia 1932 r. nie uległ w

ciągu ostatniego półrocza zmianom i że argumentacja, zawarta w tej nocie pozostaje nadal w mocy.

W tym stanie rzeczy, rząd polski proponuje odroczenie również raty, płatnej w dniu 15-go czerwca r. b. oraz wyraża gotowość rozważenia wspólnie z rządem Stanów Zjednoczonych całości sprawy odnośnego długu.

Hitler w Paryżu? Pogłoska mało prawdopodobna

LONDYN, 15.6. Reuter donosi: Daladier odjechał dziś o godz. 14 do Paryża.

Wedle obiegających tu pogłosek

premier francuski ma się spotkać jutro w Paryżu z Hitlerem.

Dotychczas nie udało się uzyskać potwierdzenia tej wiadomości ze źródeł oficjalnych.

Nowe zamachy w Wiedniu

WIENIĘ, 15.6. W ciągu ubiegłej nocy dokonano w Wiedniu szeregu zamachów na telefony publiczne i szyby wystawowe.

W dwóch wypadkach próbowano podpalić budki telefoniczne, w innych zniszczono zupełnie urządzenia i wybito szyby w budkach.

„Weltblatt” donosi, że policja wiedeńska aresztowała 12 narodo-wych socjalistów, przeważnie emi-

sarjuszy z Niemiec, podejrzewanych o dokonanie zamachów bombowych w Wiedniu.

Wczoraj po północy nieznanymi sprawcy dali z samochodu trzy strzały do 23-letniego robotnika, członka Heimwehry i zranili go ciężko.

W Mantern pod Grazem przecięto międzymiastowy kabel telefoniczny.

Zastanówmy się trochę...

Krzywdą, której nie da się wynagrodzić

Wywiadowca urzędu śledczego w Warszawie, Franciszek Chmielewski skazany został przez sąd pierwszej instancji na 5 lat więzienia za zabójstwo w czasie pijackiej burdy w restauracji.

Sąd Apelacyjny wywiadowcę uniewinnił, uznając, że wszyscy świadkowie oskarżenia kłamią. Chmielewski przesiedział w więzieniu niewinnie 10 miesięcy...

Posterunkowy policji Potyrański skazany został przez sąd pierwszej instancji na 4 lata więzienia za udział we włamaniu.

Oskarżenie opierało się na zeznaniach głównego uczestnika włamania — zawodowego złodzieja.

Sąd Apelacyjny posterunkowego uniewinnił, nie dając wiary fałszywemu oskarżeniu złodzieja.

Nowi świadkowie w procesie

tererystów ukraińskich

LWÓW, 15.6. W procesie terrorystów ukraińskich zeznawali dalsi świadkowie.

Św. Katarzyna Żuk, służąca, wdziała 10 terrorystów przed napadem na pocztę i po napadzie. Świadek rozpoznaje wśród oskarżonych Maszczyka i Kuśpisa, jako uczestników napadu. Stoi to w sprzeczności z twierdzeniami tych dwóch oskarżonych, którzy usiłują stworzyć sobie alibi.

Następnie zeznawali funkcjonariusze służby śledczej w Gródku Jagiellońskim, którzy przesłuchiwali oskarżonych zaraz po napadzie oraz urzędnicy poczty i urzędu skarbowego w Gródku.

Obrona wniosła o przeprowadzenie wizji lokalnej na miejscu zbrodni w Gródku Jagiellońskim, czemu sprzeciwił się prokurator.

Trybunał odrzucił wniosek o przeprowadzenie wizji lokalnej. Sąd postanowił dopuścić szereg innych świadków, natomiast odmówił wnioskowi obrony o podanie oskarżonego Motyki badaniom psychiatrycznym.

Łańcuch komornika!

Centrala służby śledczej w Warszawie rozesała listy gończe za zbiegłym Stefanem Góreckim, komornikiem z Brześcia nad Bugiem.

Wymieniony prowadząc przez szereg lat kancelarie dopuścił się znacznych nadużyć i w chwili zde maskowania przywłaszczył sobie powierzone mu przez klientów kauce. poczem zbiegł w niewiadomym kierunku.

POGODA

W całym kraju pogoda naogół słoneczna o zachmurzeniu umiarkowanym, większym w godzinach porannych. W dalszym ciągu skłonność do burz. Ciepło. Stabe wiatry z kierunków zmiennych.

Ale posterunkowy Potyrański przesiedział w więzieniu półtora roku...

★

Oto dwa fakty, które mówią same za siebie!

Kto teraz naprawi tym ludziom wyrządzoną im okrutną krzywdę moralną, fizyczną i materialną?

Kto zwróci im te długie mie-

siące, wyrwane z ich życia?

I kto zagwarantuje, że krzywdy takie nie będą wyrządzane stale, na każdym kroku, dziś temu, a jutro tamtemu?...

Smiertelna rozprawa w więzieniu w Włnie Strażnik zabił przodownika Zemsta za nagane na służbie

WILNO, 15.6. W środę 14 b. m. strażnik więzienny więzienia lukiskiego, Aleksander Kaczanowski,

pełniac służbę w głównym budynku więziennym na korytarzu, na którym znajdują się cele ogólne,

zasnął.

Było to o godz. 3-ej nad ranem. Spiacego zastał w czasie inspekcji dyżurujący przodownik straży więziennej, Aleksander Borejszo i nie budząc go, dla stwierdzenia faktu przewinienia służbowego, wezwał dozorcę oraz dyżurnego podkomisarza.

Kaczanowskiego obudzono i zakomunikowano mu, iż tłumaczyć się będzie przed przełożonymi przy raporcie. Gdy Borejszo i inni oddalili się o kilka kroków, Kaczanowski

strzelił z nagana,

mierząc w przodownika Borejszę. Kula ugodziła Borejszę w plecy, przesywając na wylot jamę brzuszną. Borejsza

zmarł na miejscu

po upływie kilkunastu minut, pomimo natychmiastowej pomocy pogotowia ratunkowego.

W 10 minut po pierwszym strzaśle usłyszano drugi huk. Tym razem Kaczanowski skierował lufę rewolweru do siebie, lecz zadał sobie tylko

lekkie obrażenie.

Kula zadrasnęła mu przedramię. Po nałożeniu opatrunku i przestuchaniu, Kaczanowskiego odstawiono do więzienia. Umieszczenie go w szpitalu okazało się niepotrzebne.

Dochodzenie przeprowadził niezwłocznie przybyły na miejsce wiceprokurator sądu okręgowego p. Klass, przesyłując zabójcę, który przyznał się do winy.

Dochodzenie prowadzone jest w trybie postępowania doradczego.

P. Prezydent Rzplitej w Toruniu

TORUŃ, 15.6. W dniu dzisiejszym przybył do Torunia ze Spawy p. Prezydent Rzeczypospolitej, by wziąć udział w jutrzejszych uroczystościach, związanych z obchodem Bożego Ciała. Wraz z P. Prezydentem przybył p. prezes rady ministrów Janusz Jędrzejewicz oraz członkowie domu cywilnego i wojskowego P. Prezydenta.

Uroczyste powitanie P. Prezydenta nastąpiło o godz. 19.45 przed dworcem Toruń — Miasto. Na dworcu zgromadzili się przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, duchowieństwo, członkowie rady miejskiej, przedstawiciele władz i organizacji oraz liczne rzesze publiczności.

Od granic miasta towarzyszyła P.

Prezydentowi eskadra samolotów 4-go pułku lotniczego.

Po przejściu przy dźwiękach hymnu narodowego przed frontem kompanji honorowej 63 p. p. pan Prezydent w towarzystwie p. premiera Jędrzejewicza, wojewody Kirtiklisa i gen. Pałstawskiego skierował się w stronę przedstawicieli miasta. Tu przemówił do pana Prezydenta Rzeczypospolitej prezydent miasta Bolt, witając dostojnego gościa.

Następnie pan Prezydent, którego samochód poprzedzał szwadron 8 p. strzelców konnych, udał się do mieszkania p. wojewody pomorskiego. Wieczorem u p. wojewody pomorskiego odbył się obiad w ścisłym gronie.

Groźba zamachu na gen. Bałachowicza przedmiotem rozprawy sądowej

Sensacją dnia dzisiejszego w sądzie okręgowym w Warszawie będzie sprawa Czesława Związka - Irzyłowskiego, oskarżonego o usiłowanie zmuszenia gen. Bałachowicza do odstąpienia od zeznań w sądzie.

Podłoże sprawy jest romantyczne. P. Czesław Związek miał romans z p. Jadwigą M., przyczem w niezwykłych zupełnie okolicznościach porwał ją i policja poszukiwała zaginionej przy pomocy obwieszczeń przez radio. Przetrzywał p. Jadwigę parę tygodni w swoim mieszkaniu, w wyniku czego następnie przyszło na świat dziecko, a następnie wynikł proces o alimenty.

Na sprawę wyznaczona w oddziale V-tym sądu grodzkiego przy ul. Wspólnej, powołany był w charakterze świadka gen. Bałachowicz, który miał być ojcem chrzestnym dziecka. Przyszedłszy na sprawę gen. Bałachowicz udał się wprost do gabinetu sędziego i zameldował mu, iż nie chce wejść na salę, gdyż może dojść do strzałów, bowiem przed sprawą otrzymywał wielokrotnie telefony z pogróżkami, że jeśli ośmieli się składać zeznania, to będzie zastrzelony razem z p. Jadwigą M. Gen. Bałachowicz oświadczył, że p. Związek-Irzyłowski ma przy sobie rewolwer z kulą wprowadzoną w lufę. Sędzia niezwłocznie zarządził zrewidowanie p. Irzyłowskiego, przyczem okaza-

ło się, że istotnie miał przy sobie nabitą i gotową do strzału broń.

Wobec tego p. Związek Irzyłowski go aresztowano. Urząd prokuratorski po przeprowadzeniu śledztwa, wytoczył mu sprawę o teror w stosunku do świadka i usiłowania zmuszenia go do odstąpienia od zeznań.

Wicemarszałek Car arbitrem pomiędzy lekarzami a Kasą Chorych

Wobec nieosiągnięcia zgody w bezpośrednich pertraktacjach pomiędzy dyrekcją Kasy Chorych w Warszawie, a zrzeszeniem zatrudnionych w niej lekarzy w sprawie nowej umowy zbiorowej, obie stro-

ny zgodziły się na wyrok sądu rozjemczego.

W skład komisji rozjemczej wchodzi po 2 przedstawiciele każdej strony, zaś na superarbitra zaproszono wicemarszałka Sejmu, p. Stanisława Cara. P. Car wybór przyjął.

Proces pracodawcy-lubieżnika

Sąd okręgowy w Warszawie wyznaczył termin rozprawy na 10 lipca b. r. w głośnej sprawie właściciela piekarni tureckiej Abdulla Alijewa, oskarżonego z art. 204 k. k.

Artykuł ten głosi:

„Kto przemocą, groźbą bezprawną albo podstępem doprowadza inną osobę do poddania się czynowi nierządnemu lub do wykonania takiego czynu, podlega karze więzienia do lat 10-ciu”.

Szlakiem wodnym — poprzez lasy

Jak żyją i pracują leśnicy

Z wizytą u mieszkańców puszczy Augustowskiej

Jest piękna powiastka dla młodzieży: „Las i jego mieszkańcy“; popełnił w niej autor wszakże — nieścisłość. Oto, mówiąc o leśnych mieszkańcach — wspominał wilki, lisy, wiewiórki, ptactwo wszelkie grubszą zwierzynę — ale zapom

jest jednakowo piękna; nie wszędzie drzewa dają cień i schronienie jej czworonożnym mieszkańcom: wilkom, dzikom, sarenkom i łosiom (bo i ten zwierz tam bywał).

Leśny olbrzym, rozciągający się

a kto wie — czy nie krasnoludków?!

Bo czyż 400 ludzi zdołaloby utrzymać w takim porządku obszar tak wielki? Dozorować wyrąb? Leczyć chore drzewa? Snać, gdzie potrzeba, nowe? Mieć oko na kłu sowników? I walczyć z sówką chojnowką?!

Ej, chyba gajowi mają tajemniczy pakt z rzeczpospółtą augustowskich krasnoludków, bo jakżeby inaczej...

★

Rozrzuceni po różnych „powiastkach“ boru wioda leśnicy żywot mieszkańców preryj. Codzień konno, na rowerze lub pieszo udaje się gajowy, zbrojny w insygnia swej władzy: trabkę i blachę złotoną na obchód dzielnicy. Bystre jego oko dojrzy wszelkie niebezpieczeństwo w sercu puszczy, bez względu na to, czy będzie to szkodnik typu ómy, czy, niestety, człowiek. Z człowiekiem bywa niekiedy walka niebezpieczna, bo drzewo — rzecz łakoma, a o amatorów cudzej własności dziś łatwo.

Mimo wyczerpującej, ciężkiej pracy — leśnik nie zarabia na puszczy, nie wyzyskuje jej; 80 zł. pensji miesięcznej, mieszkanie i opał — ot i wszystko. Kawaler lub żonaty i bezdzietny wyżyje za te pieniądze bez trudu, gorzej jest tym, co mają dzieci i chcą je kształcić; szkół przecież w lesie niema, trzeba więc dziać do miasteczka po słać i tam ulokować, a to kosztuje...

Ale leśnicy nie narzekają; pracu-

port — droga wodna przez kanał augustowski; tartak znowu żywi 600 rodzin — tyle bowiem robotników znajduje w nim prace, gdy wszystkie piły są w ruchu...

Puszcza karmi również wszystkie okoliczne wsie i miasteczka, bowiem 2.000.000 zł. — roczny budżet nadleśnictw i tartaków rozchodzą się przeważnie na terenie pobliskim, a dwa miliony — to „zastrzyk“ nie mały.

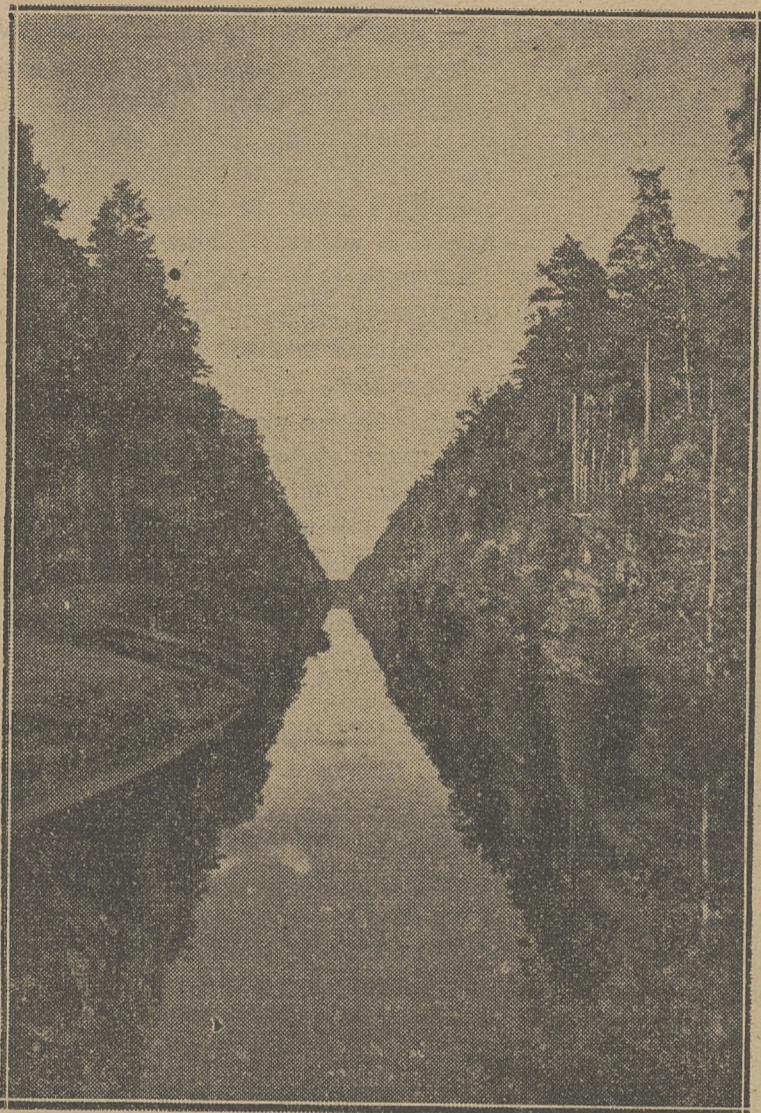
Dlatego też ludność pojezierza wielbi augustowskie lasy i chętnie się wybiera do nich... pocichu — z toporem na drzewo, lub z pułapkami na zwierzynę...

★

Druga część wycieczki odbyliśmy statkiem po wodzie kanału augustowskiego i czarownych jezior, których aż 42 liczy sama puszcza. Kanał, dzieło inżynierów wojskowych Królestwa Polskiego, został wybudowany w latach 1830—1840. Regulowany przy pomocy śluz — kanał ten posiada pierwszorzędnego znaczenie handlowe, można nim bowiem kierować spław drzewa, bądź w kierunku Wisły i Gdańska, bądź też na Niemen i Kłajpedę.

Ale nie tylko dla handlu ten szlak wodny w sercu puszczy jest skarbem bezcennym. Również i dla oczu, dla widoków, których nie ma sobie równych ani w Szwajcarii, ani w Grecji, tembardziej, że na brzegu kanału leżą wsie: Szwajcaria i Ateny...

Toteż płynąc przez krainę jezior i patrząc, jak gaśnie w nich powoli wspaniałe słońce Augusto-

Łokmy jest kanał Augustowski, płynący przez teren puszczy...

niał o człowieku puszczy — leśniku!

★

Przyszło mi to na myśl, kiedy na wymaszczonej sianem furce zaprzężonej w dwa racze konikijechałem kuligiem poprzez puszcze augustowską, a to z racji wycieczki, zorganizowanej dla prasy stołecznej przez Dyрекcję Lasów Państwowych.

Puszcza Augustowska! Należy się jej nasza głęboka wdzięczność i uznanie: z chwila gdyśmy wjechali w labirynt leśnych dróg, słońce wyrzało z za chmur i towarzyszyło nam niezmiennie przez całą drogę.

— Puszcza jest gościnna i nie chce panów zrazić deszczem! — mówią nam mili gospodarze lasu i, dalsibóg! mają słusność. Stare bory darzą nas tak potężnym przepychem wrażeń, aromatu i barw, że każda stuletnia sosnę witamy okrzykiem zachwytu, a debów o mało nie chwytamy w objęcia. A że starych sosen i krzepkich dąbczaków puszcza ma bez liku — łatwo sobie wyobrazić, ile to wesolego rozgwaru wniosło w poważną ciszę lasu nasze dwanaście furmanek...

★

Nie wszędzie wszakże puszcza

na przestrzeni 150.000 hektarów ma licznych, na oko niepokąźnych, lecz groźnych wrogów, a tymi są: kornik świerkowy i ćma leśna, zwana sówką chojnowką.

Wielkie polany, na których tylko pnie po drzewach zostały, świadczą dobitnie o rozmiarach tej klęski, która ilustrują zresztą cyfry: 300 ha lasu potrafił w krótkim czasie „zjeść“ imć kornik, a sówka chojnowka sprawiła, że 4000 hektarów starego boru — zamarło, drzewa uschły i trzeba je było wyrabac. I tu właśnie w całej pełni występuje praca mieszkańców puszczy — leśników. Ci ludzie nie znają świata poza lasem; ich radością jest każdy nowy pęd na gałazce; ich dumą — młody, starannie pielęgnowany lassek; ich troską — żarłoczna amatorka igliwia — ćma leśna, z którą też walczy bez pardonu!

★

„Powiatem“ gajowego jest leśnictwo, a „województwem“ nadleśnictwo. Takich „województw“ ma puszcza dwanaście, każde podległe władzy fachowca nadleśniczego, na barkach którego spoczywają troski o dobro wszystkich sosen, olch i brzoźek w jego rozległym królestwie, rządzi też niem przy pomocy leśniczych, gajowych,

Śluza na kanale zbudowana w roku 1836 przez inż. wojsk. Lelewela.

ją ofiarnie, kochają swój zawód, dumni są z niego i biada temu kto by ich od puszczy chciał oderwać!

★

Zato puszcza karmi innych. Przez dewszystkiem wielki tartak Państwowych Zakładów Drzewnych na Lipowcu, przerabiający rocznie 60 — 70 tysięcy metrów sześć. drewna, które idzie głównie na eks-

wa, przyznaliśmy w duchu słuszną słowom p. wojewody Kościakowskiego, który witał naszą wycieczkę w sali gościnniej tartaku: „Ten kraj ma tyle bogactw dla przemysłu i dla turysty, że poznanie go winno stać się obowiązkiem każdego Polaka“.

Oby...

(old.)

MEŻCZYŹNI WOLA BLONDYNKI

W znanej kawiarni siedzi elegancka, przesadnie utleniona dama. Pali papierosa i nogę założyła na nogę bardzo wysoko.

Przechodzący pan rzuca mocno niedyskretne spojrzenie.

— Pamię, pan nie jest dzentelmenem! — woła oburzona dama.

— Ale pani nie jest blondynką!...

WSPOMNIENIA

Rosenberg pyta Kohna:

— Mój kochany, opowiadałeś mi, że zeszłego roku, będąc w Alpach, znalazłeś bardzo wygodny hotel. Podaj mi jego adres.

— Zapomniałem — mówi Kohn — ale czekaj, zobaczę na liście... Musi być napisane...

Tajemnice toru wyścigowego

Sledztwo odsłania tajemnicę

Rita zdziwiła się niepomiernie, gdy wczesnym rankiem do mieszkania jej zapukał policjant i wręczył służącej wezwanie, aby pani von Deloff natychmiast stawiała się do urzędu śledczego. Policjant musiał mieć widocznie wyraźną instrukcję, aby Rita nie porozumiewała się z nikim, bowiem nie wyszedł z przedpokoju i cierpliwie oczekiwał, aż Rita ukończy toaletę i w jego towarzystwie będzie mogła udać się na ul. Daniłowiczowska.

Rita nerwowo ubierała się cały czas, myśląc o tem, co może chcieć od niej policja. Domyślała się, że chodzi tu o sprawę Feminy, nie wiedziała jednak jak daleko posunął się cały proces.

Tak jak nigdy oczekiwała teraz telefonu Matrasza. Umyślnie przeciągała pobyt w łazience, później przesiadła dwa razy dłużej przed lustrem toalety, niż normalnie a jeszcze później powoli jadła śniadanie. Była zła na aparat telefoniczny, stojący przy jej łóżku, milczał bowiem, jak zaklęty.

Nie było wreszcie innej rady. Wyszła przed dom w towarzystwie policjanta i samochodem odjechała do urzędu śledczego. Tu oczekiwał już ją naczelnik i natychmiast kazał prosić do gabinetu.

Naczelnik był człowiekiem bardzo eleganckim. Przeprosił Ritę za to, iż ośmielił się fatygować ją w tak rannych godzinach, ale zaraz potem, nie zważając na przestraszoną minę Rity, rozłożył papier i zaczął czytać coś po cichu a następnie rzekł:

— Musi mi pani powiedzieć wszystko, co dotyczy udziału konia pani w wyścigu Derby. Wszak zapisała pani swego konia do tego biegu.

— Niestety, nie uczyniłam tego dotąd. Pragnę go zapisać w ostatnim terminie zapisu.

— Może pani będzie łaskawa mi opowiedzieć wobec tego, co pani wie o zamachu na swego konia, którego dokonano nocy wczorajszej.

Rita zerwała się z krzesła.

— O jakim zamachu pan mówi? Co się stało? Czy zabili mi konia?

Komisarz zrobił zdziwioną minę. Nie wiedział co myśleć. Czy Rita istotnie nic nie wie, co działo się owej nocy na polu wyścigowym, czy też tak sprytnie udaje przestraszona.

— Więc doprawdy pani nic nie wie? Może więc ja opowiem pani, co się tam stało a pani oświetli mi ewentualnie kulisy tego zdarzenia.

Komisarz zaczął opowiadać wszystko ze szczegółami. Był za starym policjantem, ażeby Rita mogła ukryć przy nim

swę wrażenie jeśliby istotnie wiedziała o tem co się stało. Jednak z wyrazu jej twarzy, z oczu nieruchomo w siebie wpatrzonych komisarz wyczuł, iż Rita naprawdę nic nie wie.

— Jaki gazeciarsz? Co za Kostuś? O kim pan mówi, doprawdy nie znam zupełnie tego człowieka? A co mówi Matrasz, mój żokiej?

Komisarz wolał nie zdradzać się, iż badał już poprzednio Matrasza i rzekł:

— Żokiej pani dopiero będzie zeznawał dziś. Najpierw chciałem przesłuchać panią, uważając, że pani coś pomoże mi w tej kwestji. Ponieważ pani nic nie wie w tej sprawie i gotów jestem przypuszczać, iż to ten Matrasz właśnie, namówiony przez zgraję wyścigową chciał poprostu okaleczyć jakiegoś konia, podstawiając wynajętego łotra z kamieniem w reku. Trzeba go wobec tego będzie zamknąć.

Rita znów poruszyła się niespokojnie na krześle.

— Ależ, panie komisarzu. Ja w to nie mogę prostu uwierzyć. Matrasz tak kocha swojego konia, że nie zrobiłby mu żadnej krzywdy. Tu wchodzi w gre inne momenty.

Komisarz wyczuł, iż Ricie zależy na tem, żeby Matraszowi nie stała się żadna krzywda. Postanowił więc wykorzystać w dalszym ciągu jej obawy w tym kierunku.

— A jednak będę musiał postąpić zgodnie z prawem i aresztować go.

Rita była coraz więcej zdenerwowana. Wreszcie nie mogła powstrzymać się i rzekła:

— Panie komisarzu. Ja powiem coś, co może częściowo wyjaśni te sprawę. Oto przed kilkoma dniami od jednego z bokmacherów otrzymałam propozycję, ażeby zaniechać zgłaszania mojego konia do Derby. Oczywiście nie zgodziłam się na to i wówczas on dał mi półsłówkami do zrozumienia, że mój koń w tym wyścigu nie pójdzie, że mu w tem przeszkodzi.

— Jak pani zrozumiała tę groźbę, że „mu przeszkodzi“.

— Ja nie zastanawiałam się nad tem bliżej, ale mój żokiej, któremu powtórzyłam słowa bokmачera przeraził się bardzo. Prosił mnie tylko ciągle, ażebym jemu oddała konia pod opiekę. Co się dalej stało, zupełnie nie wiem, gdyż byłam poza Warszawą na wycieczce.

— Proszę pani, a który to bokmacher zwracał się do pani z taką propozycją.

— Tego nie chciałabym mówić.

— Równałoby się to udziałowi w przestępstwie. Czy pani się nad tem zastana-

wia?

Rita była zupełnie wytracona z równowagi.

— A więc powiem panu. To Morawski...

Tym razem komisarz był niepomiernie zdziwiony. Nie okazał jednak tego po sobie i chociaż był bardzo dobrze poinformowany, kto to jest ów Morawski, gdzie mieszka i czem się zajmuje, tem niemniej zebrał te wszystkie dane od Rity.

— Będę teraz musiał panią prosić o cierpliwość kilkuminutową. Zaraz napiszemy protokół zeznania pani i będziemy prosili o podpis.

Nie wiedząc zupełnie, jak się zachować Rita nawet nie pożegnała się z komisarzem i wyszła do poczekalni. Po drodze minęła jakiegoś człowieka o odrażającej twarzy, którego pod strażą dwóch posterunkowych sprowadzono do gabinetu naczelnika. Nie wiedziała, że jest to właśnie ów Rosiak, który wykonał zamach na jej konia.

Naczelnik zupełnie innym tonem zaczął badać opryszkę.

— Rosiak, znów tu jesteście? — Mówiłem wam, że jeśli zdarzy się to raz jeszcze, to będę musiał przypomnieć wszystkie wasze dawne grzeszki i sporządzić ogólny rachunek. Nie zapomniałem przecież jeszcze tych spraw z pod rzeźni miejskiej, ani teroru autobusowego, ani tego coście wyrabiali z piaskarzami nad Wisłą. Teraz znowu złapali was prawie na gorącym uczynku. Chcieliście się w dodatku puścić na mokrą robotę, bo nie trudno było temu chłopcu łeb rozwalić tak, żeby dzisiaj już wyglądał na trupa. Teraz już tylko szczerokość bezwzględna może was uratować. Pytam was pocięście szli na tor wyścigowy.

— Kazali mi rzucić te pecynę do stajni.

— Po co?

— Albo ja wiem pocię?

— A kto kazał?

Zbir milczał. Później wzruszył ramionami, rozłożył ręce i rzekł:

— Ja nie znam tego pana. Spotkałem go w knajpie, byłem pijany, dał mi pieniądze jeszcze na wódkę, więc zgodziłem się. Odprowadził mnie na tor. Wytłumaczył, gdzie to jest, pomógł przeskoczyć przez parkan, więc poszedłem.

— Nie znacie go zupełnie? Tego pana? Może wam pomóc. Nazywa się Morawski. Mieszka na Nowym Świecie. Czy to prawda?

Rosiak szeroko otwartymi oczami wpatrywał się w twarz naczelnika i wreszcie wybąkał:

— Tak, prawda.

W „truście mózgów“ pracuje Polak amerykański

W sławetnym „truście mózgów“ (Brains Trust), czyli gronie uczonych ekspertów, którzy są najbliższymi doradcami prezydenta Roosevelta i wraz z nim opracowują projekty doniosłych reform, pracuje i mózg polski. Jest nim Karol E. Wyżański z Bostonu, wychowanek uniwersytetu Harvard, doradca prawny departamentu pracy i prawa rządu-kobiety, pani Perkins.

Stanowisko p. Wyżańskiego jest bardzo ważne, jeśli wziąć pod uwagę fakt, że obecny departament pracy obejmuje kontrolę nad lewianem amerykańskiego przemysłu. Na podstawie proponowanych reform departament pracy stanie się jedną z najważniejszych ekspozytur rządu, z ogromną władzą nad całym życiem przemysłowym.

—):*(—

Bump -- regatły Nowość angielskiego wioślarstwa

— Co znaczą egzaminy i matura wobec „tygodnia ósemki“!

Tak powie z przekonaniem każdy „oxfordziak“, którego kolegium bierze udział w słynnych zawodach wioślarstwach.

Odbývają się teraz, u schyłku roku szkolnego i są dla eleganckiej i sportowej Anglii faktem pierwszorzędnej znaczenia. Z najdalszych zakątków zjeżdżają postrojeni krewni, wszystkie szanujące się organizacje sportowe i nie sportowe ściągają z balastem wieńców i pucharów.

Okragły tydzień trwają zawody. Każdego popołudnia cały Oxford jest

na wodzie.

Ponieważ rzeka byłaby za wąską ramą dla startujących jednocześnie wyścigów, ustalili się ciekawy zwyczaj jazdy gęsiego, który w języku fachowym nosi miano „bump-regatły“. „Bump“ znaczy właściwie zderzenie, coś w rodzaju „sójki w bok“.

Wygląda to tak, że łodzie płyną sznurem, w jednakowych odstępach. Ponieważ startują równocześnie, łódź, która wyforuje się naprzód, uderza dziobem o swą poprzedniczkę i po takim „bumpie“ ma prawo, w dniu następnym posunąć się o jedno miejsce naprzód. Oczywiście, że łódź, która wylosowała pierwszeństwo, nie może się rozbić po drodze; jedyne, co jej pozostaje, to nie dać się wyprzedzić.

Osada, która w ostatnim dniu dopłynęła na pierwszym miejscu do mety bez „bumsnięcia“ rywalki, otrzymuje zaszczytny tytuł „królowej rzeki“.

Na odbytych w tych dniach w Wiedniu uroczystościach ku czci poległych w wojnie światowej, wojsko austriackie wystąpiło po raz pierwszy w mundurach i dystynkcjach przedwojennych. Na zdjęciu min. wojny Van Goirn przechodzi przed frontem umundurowanych na starą modłę oddziałów.

Ile pani ma lat?

Proszę sprawdzić w biurze meldunkowym — odpowiada berlińska

— Ile pani liczy sobie lat?...

Mięczem, a potem kłamliwa odpowiedź: „Nie pamiętam“... albo szczerza — „Proszę mnie nie pytać“.

Przykre jest wścibstwo urzędnika w komisarjacie, sędziego na rozprawie, albo... narzeczonego. Ale czasem trzeba w ek koniecznie ustalić i dlatego miejską biuro meldunkowe Berlina chce oszczędzić indagowanym rumienica żenady, wprowadza dział informacyjny w dziedzinie personalii.

Za „jedne 50 fenigów“ każdy będzie mógł się dowiedzieć, kto, co, komu,

gdzie i jak. Można pytać listownie lub osobiście, z wyłączeniem telefonu, zawołanego intryganta.

Minister spraw wewnętrznych pozwolił na ujawnianie imion, nazwisk, miejsca i daty urodzenia, zawodu, obywatelstwa, miejsca zamieszkania — poprzedniego i obecnego oraz wynikającego stąd tytułu lokatora lub podnajemcy.

Cieszą się z tego rozporządzenia wierzyciele, a martwią — zatwardziali dłużnicy i detektywi prywatni.

U. - N. ...

MIŁOŚĆ PRZESTĘPCY

— Oto cała prawda: jestem kobietą upadłą... to co chciałam wam powiedzieć, ale trudno, tak los chce... Jeżeli pozwolicie, to ucałuję jeszcze na pożegnanie wasze ręce i pójdę sobie...

Tu lzy znowu zabłysły w jej oczach, zmuszając do ukrycia twarzy w rękach.

Staruszkowie siedzieli dziwnie nieporuszeni, jakby oniemieli, nie odzywając się słowem i nie dowierzając swym uszom. Obojgu zabłysła jedna i ta sama myśl — dziewczyna bredzi w gorączce. Odgadywając jakby ich myśl zawołała:

— Ach, Boże mój... widzę, że nie wierzycie mi słowem, a może nawet uważacie mnie za niespełna rozumu. Niestety, jestem przy zdrowych zmysłach i to co wyznałam wam, jest prawda, straszna. Powtarzam, że jestem merzadnicą i to już od kilku lat. Zamieszkałam u was, podając się za studentkę, chciałam bowiem za wszelką cenę zerwać z tem bagnem i błotem moralnym, w którym zmuszona byłam dotychczas się zanurzać. Zaczęłam copperską starać się o jakieś zajęcie biurowe. Tu jednak, znowu spotkało mnie mniej więcej to samo, co dziewczynę publiczną na ulicy. Każdy z pracodawców, dawał mi odrazu do zrozumienia, że jestem pożądana w jego przedsiębiorstwie jako dobrze zbudowana i pociągająca swymi wdziękami kobiecemu „pra-

cowniczka“, innymi słowy, że nadal będę „pracować“ w swoim fachu, założę tylko maskę uczciwej kobiety, a na taką rolę nie chciałam się zgodzić. Nie chciałam nikomu mydląc oczu i praktykować wśród inteligentnych i eleganckich ludzi, to samo, co do niedawna praktykowałam, niejednokrotnie, z tymi osobnikami, jako dziewczyna uliczna w sferze półświatka. Nie, nie mogę ubierać się w maskę cnotliwej, by samą siebie oszukiwać. I tu i tam hańba. Tu, bez żadnych pozorów cnotliwości, tam upozorowana. Tu, jestem tą, za którą mnie uważają i nikt nie będzie potrzebował przynajmniej zdzierać z mej twarzy maski obłudy, bo teraz jestem bez maski. Nie mam już nic do stracenia, gardzę sama sobą, lecz pozostane już na zawsze w tem bagnie zepsucia — taki już mój los nieszczęsny! A później pójdę do mojej matki i ojca... tam, może będzie mi lepiej... — uśmiechnęła się gorzko. — No, teraz, moi zaci, po tem com wam opowiedziałam, myślę, że nie będziecie wątpić, że rozsądnie mówię. Wiem, że to w waszem pojęciu, przekracza wszelkie możliwości, lecz jest to nie dająca się zaprzeczyć prawda — zakończyła smutno.

Starzy zrozumieli teraz, że jej wyznania są prawdziwe i rzecz dziwna — staruszek zamiast triumfować nad żoną poczuł litość dla tej dziewczyny i wielka lza stoczyła się po jego zwiedzionych policzkach. Odezwał się wzruszonym głosem:

— Słuchaj dziecko... ty jesteś niewinna i dlatego rozumiem twój ból. Winni są ci, co cię taką zrobili, a jednak... mimo wszystko, czy naprawdę niema już dla ciebie

ratunku? Czy nie lepiej później, niż wcale?... Jesteś jeszcze zbyt młoda, żeby nie było ratunku dla ciebie. Powiedz mi tylko słowo, że pragniesz się nawrócić i zapomnieć o swej przeszłości, a ja i moja żona, nigdy ci o niej nie wspomnimy i będziesz nam córką, najmilszą uciechą naszej starości. Dziecko moje, jeszcze możesz być szczęśliwą w życiu...

Staruszka zdziwiona początkowo tą niezwykłą wspaniałomyślnością męża, ucieszyła się ogromnie i patrzeć błagalnie w smutne i piękne oczy dziewczyny, wzrokiem zdawała się prosić, by nie odrzucała propozycji jej męża.

Róża zalała się łzami i padając do nóg staruszkom zawołała:

— Nie, nie mogę was krzywdzić, przyjmując imię córki waszej, tej najbliższej, najdroższej sercu rodziców istotki. Spranowałamby to imię święte, a was okryłabym hańbą na stare lata. Zreszta nie zdolalabym nigdy zapomnieć o swem życiu dawnym, niemoralnym, a przeżyta hańba, zatrzymałaby mi chwile szczęśliwe, przy waszym boku. To niemożliwe, to niemożliwe!... — Z jakiej racji... wy uczciwi, spokojni ludzie, macie dzieć zę mną ten ciężar hańby, który zmuszona jestem dźwigać, z jakiej racji macie dla jakiejś obcej, biednej dziewczyny, znosić przykrości, na jakie me zasłużyliście — mówiąc to całowała oboje po rekach, płacząc i łkając.

Zrozumieli nareszcie starzy, że ta skrzywdzona dziewczyna, nie może przyjąć ich ofiar i posmutnieli, bo ciężko im było rozstawać się z tą, którą polubili serdecznie.

Dalszy ciąg jutro.

